Lingua Latina cum minore flexione - Schema II

Schema II

Casus tolluntur, sed tria genera servantur, coniugationesque simplificantur.

1. Articulus

Nullus est articulus, neque definitus neque indefinitus.

2. Substantiva

In declinationibus sunt tria genera et duo numeri.

- Declinatione I (mf): sg. -a; pl. -e
- Declinatione II (mn): sg. -o; pl. -i (m) -a (n)
- Declinatione III (mfn): sg. -e; pl. -i (mf) -i/-a (n)
- Declinatione IV (mfn): sg. -u; pl. -i aut -u
- Declinatione V (mf): sg. -e; pl. -i aue -e

Genetivus per "de", dativus per "ad", ablativus per "ab" exprimitur. Casus nominativus et accusativus sunt identici praeter pronomina "ego", "tu", "is" et "idem". Substantiva neutra a masculinis solum in plurali differunt. Neutra substantiva pluralizantur per -a, declinationis II, aut declinationis III imparisyllaba nec in -al vel -ar terminata.

3. Adiectiva

Adiectiva declinantur ut nomina. Notandum est pluralem nominativum in declinatione tertia praecipue terminari in -i. Adiectiva quae habent nominativum pluralem in -a sunt pauper, dives, vetus et adiectiva comparativa. Exempla: bono -a -o -i -e -a; paupere -i -a; acre -i; omne -i; ingente -i. Gradus comparativus formatur suffixo -iore, pluralis nominativus neutrius -iora. Superlativus formatur suffixo -issimo. Coniunctio gradus comparativi est quam.

4. Numeri

- Cardinalia: uno -a -o, duo -e -o, tri, quattuor, quinque, sex, septem, octo, novem, decem etc.
- Ordinalia: primo, secundo, tertio, quarto, quinto, sexto, septimo, octavo, nono, decimo etc.

5. Pronomina

- Pronomina personalia: nom. ego, acc. me; nom. tu, acc. te; nos; vos; acc. se. Adiectiva possessiva: meo -a -o (pl. mei); tuo -a -o; nostro -a -o; vestro -a -o; suo -a -o.

- Pronomen interrogativum relativumque et adiectivum interrogativum relativumque: **qui** pro m. sg & m. pl. & f. sg., **que** pro nt. sg. & nt. pl. & f. pl.
    - Pronomina et adiectiva indefinita: ali-, -dam, -quam, -cumque.
    - Pronomen et adiectivum distributivum: -que.
- Pronomina demonstrativa:
    - **Ille**: m. sg. nom. ille (illo + subs.), acc. illo, pl. illi; f. sg. illa, pl. ille; nt. sg. illo, pl. illa. **Iste**, **ipse** declinantur ut **ille**.
    - **Is**: m. sg. nom. is, acc. & abl. eo, pl. ei; f. sg. ea, pl. ei; nt. sg. nom. & acc. id, abl. eo; pl. ea. **Idem** declinatur ut **is**.

6. Verba

Tria themata sunt in lingua Latina: praesens, perfecta et supina (exempli gratia hab-, habu-, habit-). Praesens thema quinque coniugationes reddit, secundum infinitivum et **ind praes. 1sg.**: -are (-o) -ere (-eo) -ere (-o) -ere (-io) -ire (-io). Thema perfectum saepe fit per infixa -av-, -u-, -s-, -iv- adiuncta ad thema praesens, sed opus est videre dictionarium. Thema supinum saepe fit per infixum -at- (coniugationis I) aut -it- (aliarum) adiunctum ad thema praesens. Omnia verba deponentia ut non-deponentia adhibentur. Imperativus per infinitivum exprimitur. Coniunctivus ad exprimendum optativum atque ad orationem irrealem tantummodo adhibetur. Agens actionis exprimitur per "ab". Verbum intransitivum, et verbum quod obiectum genetivum, dativum aut ablativum regit, adhibent passiva voce ut activa voce impersonali, quasi subiectum in act. voce sit "homo".

- **Ind. act.**: **praes.** thema praesens + -a -e -u (aut -i) -iu (aut -i) -iu (aut -i); **impf.** thema praesens + -aba -eba -eba -ieba -ieba; **fut.** thema praesens + -abu (aut -abi), -ebu (aut -ebi), -e, -ie, -ie; **perf.** habe + ppp. aut thema perf. + -i; **plpf.** habeba + ppp. aut thema perf. + -era; **perf. fut.** habebi + ppp. aut thema perf. + -eri.
- **Con. act.**: **impf.** thema praes. + -are -ere -ere -ere -ire; **plpf.** habere + ppp. aut thema perf. + -isse. Coniunctivus imperfectus et plusquamperfectus pro coniunctivo praesenti et perfecto adhibentur.
- **Ind. et con. pass.**: Ind. ab "esse" (es; era; eri; fui; fuera; fueri) et con. ab "esse" (esse; fuisse) + ppp.
- **Inf. act.**: **praes.** thema praes. + -are -ere -ere -ere -ire; **perf.** habere + ppp. aut thema perf. + -isse; **fut.** esse + pfa.; **perf. potentiale** fuisse + pfa.
- **Inf. pass.**: **praes.** esse + ppp.; **perf.** fuisse + ppp.; **fut.** iri + ppp.; **perf. fut.** fore + ppp.
- **Part. act.**: **praes.** thema praes. + -ante -ente -ente -iente -iente; **fut. (pfa.)** thema supinum + -uro.
- **Part. pass.**: **perf. (ppp.)** thema supinum + -o; **fut. (gerundivum)** thema praes. + -ando -endo -endo -iendo -iendo.
- **Gerundium**: thema praes. + -ando -endo -endo -iendo -iendo. **Supinum**: thema supinum + -u
- **Verba irregularia**: **inf.** esse (sum), ferre (fero), fiere (fio), ire (eo), posse (possum), velle (volo); **ind. praes.** es, fer, fi, i, potes, vol; **ind. impf.** era, fereba, fieba, iba, potera, voleba; **ind. fut.** eri, fere, fie, ibi, poteri, vole; **part. praes.** ente (vulgaliter) ferente, fiente (rare), iente, potente, volente; **ind. perf.**

fui, tuli, fui facto, ivi, potui, volui; **part. pass. praes.** stato (vulgaliter), lato, facto, ito, potito (rare), volito (vulgaliter).

7. Adverbia

Adiectiva declinationis I et II adverbium formant suffixo -e; adiectiva declinationis III suffixo -iter; participium praesens suffixo -nter. Comparativum: -ius, superlativum: -issime. Sunt etiam alia adverbia in lingua Latina quae sine mutatione adhibentur, ut brevi, solum, una.

8. Praepositiones

Praepositiones plerumque accusativum regunt. Quaedam praepositiones exigunt eo pro id. Quaedam praepositiones exigunt utrumque eo et id: in, super, sub.

9. Exemplum

Patro nostro, qui es in caeli, tuo nomine esse sanctificato. Tuo regno advenire, tua voluntate esse facta, sicut in caelo et in terra. Dare pane nostro quotidiano ad nos hodie, et dimittere debita nostra ad nos, et nos dimitti ad debitori nostri. Et ne inducere nos in tentatione, sed liberare nos a malo. Amen.